9de Jaargang. — Nr 11. Zaterdag 9 April 19

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs fr. 7.50

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12

Postcheks rekening nr 38923.

15 cent emen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Voor de aankondigingen be provincien Limburg en Luik, men zich uitsluitend tot de A Havas, 8, Place des Martyrs, B SEL; 8, Place de la Bourse, PA en 6, Bream's Buildings, LONI E. C. 4.

TONGEREN. 9 APRIL 1921.

Een en ander over de nieuwe Gemeente-kiezwet

Aanduiding der gekozenen.

We hebben dus gezien 1° Hoe men het kiescijfer eener lijst vaststelt. 2° Hoe men, het kiescijfer kennende van al de lijsten, bepaalt hoeveel gekozenen elke lijst heeft.

Het komt er nu op aan, aan te duiden wie, in elke lijst, de gekozenen zijn

Om ons te doen verstaan zullen we weerul een voorbeeld nemen, waarbij we zullen veronderstellen dat er veel met voorkeurstemmen gewerkt is.

Laat ons aannemen dat de kiezing plaats heeft op 1 gemeenteraadsleden en dat de lijst n° 1 zes gekozenen heeft.

Deze lijst behaalde 400 volledige stembrieven (gestempeld in het hoofdvak) en 100 onvolledige (geteekend nevens één of meer namen, uitsluitend in deze lijst); daarbij 6270 stemmen in de gepanacheerde bulletijns. Het kiescijfer was hier:

400 + 100 + (6270 : 11 —) 570 = 1070.

Hierachter de veronderstelde uitslag der onvolledige en gepanacheerde bulletijns:

	Onvolledige bulletijns.	Gepanacheerde bulletijns.	Totaal voorkeurst.
Govaart	40	186	226
Renaat	50	276	326
Denis	64	294	358
Victor	68	348	416
Albert	48	309	357
Jan	98	684	782
Leo	38	1008	1046
Ernest	42	960	1002
Everaert	66	630	696
Vinus	94	1260	1354
Stinus	88	315	403
	696	6270	6966

Nu gaat men over tot de volgende bewerkingen:

1° Men vermenigvuldigt het getal volledige stembrieven met het getal bekomene zetels.

Dus 400 × 6 = 2400. Dit getal vormt het *kiescijfer der lijst*

2° Nu vermenigvuldigt men al de lijststemmen, t. t. z. de kopstemmen en de naamstemmen (stemmen nevens één of meer kandidaten, doch in een enkele lijst), tevens met het getal bekomen zetels.

400 + 100 = 500 × 6 = 3000.

Bij dit produkt voegt men al de voorkeurstemmen bekomen door de kandidaten der lijst op n° 1 op de gepanacheerde of bonte bulletijns

3000 + 6270 = 9270.

3° Dit getal deelt men door 7 (één meer dan het getal bekomene zetels) en bekomt aldus 9270 : 7 = 1324. Dit getal vormt het *cijfer van verkiesbaarheid*.

Deze bewerkingen leveren ons de 2 gegevens welke we noodig hebben om de gekozenen te kunnen aanduiden Deze zijn:

1° Het *kiescijfer* 2400.

2° Het *cijfer van verkiesbaarheid* 1324.

Om gekozen te zijn zou een kandidaat dus 1324 stemmen moeten behaald hebben.

Om nu de gekozenen aan te duiden, begint men met van het kiescijfer zooveel stemmen aan de kandidaten, te beginnen aan den 1e en zoo voort aan de met den 2e, den 3e, enz te geven, als zij er noodig hebben om het cijfer van verkiesbaarheid te bereiken (1324), en men gaat voort tot het getal stemmen van het kiescijfer uitgeput is.

Men bekomt alzoo de volgende tafel:

Voorkeurstem.		Krijgt hij.		
Govaart	226 + 1098 = 1324		2	
Renaat	326 + 998 = 1324		3	
Denis	358 + 304 = 662			(2)
Victor	416	2100	416	(3)
Albert	357		357	(5)
Jan	782		782	6
Leo	1046		1046	4
Ernest	1002		1002	5
Everaert	696		696	(1)
Vinus	1354		1354	1
Stinus	403		403	(4)

De zes gekozenen zijn dus: Vinus (1°) met 1354 stemmen, Govaart (2°) met 1324 stemmen, Renaat (3°) met 1324 stemmen, Leo (4°) met 1046 stemmen, Ernest (5°) met 1002 stemmen en Jan (6°) met 782 stemmen.

Plaatsvervangers zijn: Everaert (1°) met 696 stemmen, Denis (2°) met 662 stemmen, Victor (3°) met 416 stemmen, Stinus (4°) met 403 stemmen en Albert (5°) met 357 stemmen.

Over 't algemeen zal er wel niet zooveel met voorkeurstemmen gestemd worden als in het voorbeeld dat we daar zooeven bespraken, en zullen dan ook gewoonlijk de eerste kandidaten der lijst gekozen zijn.

Bespreken we nog eens het voorbeeld dat we in ons vorig nummer gaven.

Lijst 1 met 500 kopstemmen (hoofdvak), 64 naamstemmen (stemmen nevens één of meer namen in eene lijst) en 36 stemmen op gepanacheerde of bonte briefjes, bekwam 5 zetels

Veronderstellen we dat de naamstemmen en de stemmen op gepanacheerde of bonte bulletijns als volgt verdeeld waren:

	Naamstemm.	Stemmen op bonte briefjes.	Totaal voorkeurst.
Albert	7	2	9
Jan	19	4	23
Pol	12	6	18
Leo	15	9	24
Hendrik	63	12	75
Lode	60	0	60
Fons	20	1	21
Jan B^te	50	2	52
Frans	61	0	61
	307	36	343

Wie zijn hier de gekozenen?

1° 't Getal kopstemmen 500 vermenigvuldigd met het getal zetels, geeft 500 × 5 = 2500. Dit is het *kiescijfer*.

2° Daarbij voegt men 't produkt der naamstemmen door het getal zetels 64 × 5 = 320 en het getal stemmen op gepanacheerde of bonte bulletijns, 't zij 36. Men bekomt aldus het getal 2500 + 320 en 36 = 2856 dat gedeeld door 6 ('t getal gekozenen en 1) ons 476 geeft voor *cijfer van verkiesbaarheid*.

Men maakt nu de volgende tafel op:

Albert	9 en	467 is	476	1
Jan	23 en	453 is	476	2
Pol	18 en	458 is	476	3
Leo	24 en	452 is	476	4
Hendrik	75 en	401 is	476	5
Lode	60 en	269 is	329	(1)
Fons	21	2500 is	21	(4)
Jan B^te	52	is	52	(3)
Frans	61	is	61	(2)

Hier zijn dus de 5 eerste kandidaten der lijst gekozen. De zesde kandidaat is 1° plaatsvervanger, de negende, de achste en de zevende kandidaten zijn respectievelijk 2°, 3° en 4° plaatsvervanger.

Men kan hier bestatigen dat de kandidaten, welke de eerste plaatsen op de lijst innemen, ook gewoonlijk de gekozenen zullen zijn, tenzij er *heel veel* met voorkeurstemmen gewerkt wordt Doch de rangschikking der plaatsvervangers kan nog al gemakkelijk veranderen.

Aanmerking 't getal plaatsvervangers mag zoo groot zijn als het getal werkelijke gekozene kandidaten, doch dit getal nooit overtreffen.

In de aangegeven voorbeelden zijn al de niet gekozene kandidaten plaatsvervangers (6 en 5 — 5 en 4,) doch indien er b. v. op deze lijsten maar 3 kandidaten gekozen waren gewest zouden er ook maar 3 plaatsvervangers mogen aangeduid worden.

De vrouwen en de Kiezing.

Nooit werd aan de vrouwen meer het hof gemaakt dan nu bij de eerste kiesverrichtingen waaraan zij moeten deelnemen; alle partijen doen hun best, om thans de gunst der vrouwen te verwerven.

Weinig of geene vrouwen zullen stemmen voor de liberale kandidaten. Inderdaad, welke vrouw zou kunnen stemmen voor eene partij, die aan de vrouwen geen stemrecht wilde geven? Iedere vrouw, als zij haren stembrief in de hand heeft, zal zich herinneren dat, zoo zij thans aan de kiezing deel neemt, zulks tegen wil en dank der liberalen is, vermits, op twee uitzonderingen na, de gansche liberale linker zijde tegen het vrouwenstemrecht heeft gestemd. In de Kamer met eenpuntigheid opgekomen tegen het stemrecht der vrouwen, en een paar maanden later de stemmen der vrouwen komen afbedelen, daarmede zijn de kiezeressen niet gediend, en deze zullen eenvoudig de liberale huichelaars wandelen zenden.

* * *

Wat de socialisten betreft, het is moeilijk aan te nemen dat de vrouwen zullen kiezen voor de bewonderaars der russische bolchevisten, voor de partij van werkstaking en wanorde. De vrouw immers heeft veel meer te verliezen dan den man bij wanorde en regeeringloosheid, waarvan de socialisten de vurigste partijgangers zijn. Inderdaad, als de heeren kopstukken politieke werkstakingen uitroepen, dan blijft de schaprnai van moeder de vrouw — ondanks alle weerstandskassen — even ledig als de tegenwoordige staatskassen. En als de roode meetingsprekers haar trachten te verblinffen met ronkende volzinnen, dan zijn het die niet welke meer op den boterham brengen of die ook maar éene vrouw de joiste beteekenis der aanstaande verkiezing uit het oog zullen doen verliezen.

* * *

Er staan, wel is waar, op het socialistisch programma zaken die de vrouw aanbelangen, zoaals de openbare gezondheid of het onderwijs; maar dat zijn geene socialistische specialiteiten.

Er zijn nog meer andere zaken die de vrouwen, met meer bevoegdheid dan de mannen, kunnen bespreken, zooals: de kinderverzorging, de woningen, de weldadigheid, enz De kwestie is van te weten aan welke partij de kiezeressen bij voorkeur de zorg tot verwezenlijking van dit programma zullen toevertrouwen.

Indien er eene partij is die kan aanspraak maken, dat zij den gulden middenweg, die altijd de veiligste weg voor de vrouw is, bewandelt, ver van alle uiterste theoriën, dan is het de katholieke partij

Onder sociaal oogpunt zis, bij voorbeeld, de katholieke partij veel minder «conservatief» dan de liberale en van den anderen kant is zij wijzer en zekerder «progressief» dan de socialistische partijgangers van geweld.

Terwijl de liberale partij uitsluitend eene groep uit de burgerij is, stoint de katholieke op elementen uit al de groepen van de samenleving

De socialistische partij betitelt zich zelve eene klassenpartij, de katholieken daarentegen stellen er eene eer in, de belangen van alle standen te vruwaren in den wederzijdschen eerlied van alle eerbiedwaardige rechten.

Zoals de liberale partij vroywart zij de orde; zoals de socialistische is zij partijgangster van alle sociale hervormingen — maar zij verschilt van de liberale partij, doordat zij sterk is, en van de socialistische, doordat zij de sociale hervormingen in rust en vrede wil verwezenlijken.

En daarom heeft de katholieke partij het recht te rekenen op de stemmen van al de vrouwen, die tegelijkertijd bezorgd zijn om de orde, en toch mee willen gaan op de baan van den vooruitgang.

BUITENLAND.

Engeland.

De mijnwerkersstaking algemeen

Koolputten onder water

Telegramman uit al de mijndistrikten van het land melden, dat de staking algemeen is.

Op zeere plaatsen zijn zelfs de arbeiders, die de machienen en de pompen bedienden, niet aan het werk teruggekeerd

De algemeene indruk is, dat de staking van korten duur zal zijn, daar de steunkassen der syndikaten van mijnarbeiders niet bestand zijn tegen een langduriige staking.

In verband met de staking heeft de Engelsche regeering buitengewone maatregelen genomen. Het bijzonder komiteit van ministers, dat maandag een langdurige beraadslaging hield, heeft de laatste hand gelegd aan een plan, waarvan enkel eenige bijzonderheden zijn openbaar gemaakt Het land wordt verdeeld in achtgewesten; naar elk van deze wordt vandaag een soort van regeeringscommissaris gezonden, die in nauwe betrekking blijft met het kabinet. Deze commissarissen zullen de bevoorrading van hun streek verzekeren.

Een strenge rantsoeneering zal ingevoerd worden.

Ruim 1,200 000 stakers.

Uit ingekomen berichten blijkt dat meer dan 1.200 000 arbeiders en arbeidsters het werk neergelegd hebben Behalve in Yorkshire en het Noorden van het Land van Wales, heeft het personeel der pompinrichtingen zich bij de stakers aangesloten.

Ingevolge de bevelen der leiders van de mijnwerkers zijn reeds 6 mijnen onder water gezet in Staffordshire en in Thint-hire

In zekere mijnen is de schade zoo groot dat men niet meen ze niet meer zal kunnen uitbaten.

Uitwerksel der slaking.

De weerbots der staking doet zich gansch Engeland door op nijverheidsgebied gevoelen. De metaalnijverheid is het eerst en het ergst getroffen. Bijna al de fabrieken van de Tijne aan de Tees werden reeds gesloten. In de staalwerkhuizen van Dowlais werden 10,000 arbeiders afgedankt

De mijnen onder water

In het graafschap Nottingham hadden de werkstakers met geweld belet dat de machinisten op hunnen post blieven, om het water uit de mijnen van Pichill te pompen. De politie werd verwittigd en moest per auto ter plaats snellen om het werk der machinisten voort te zetten en te beletten dat de mijnen onder water liepen. De bestuurder der mijnen heeft tot de stakers gesproken en hun verwittigd dat de overstrooming der mijn een jaar werkeloosheid zou voor gevolg hebben, wat voor heel de streek ellende en hongersnood zou meebrengen.

De spoorwegarbeiders

De berichten, die uit de verschillende arbeidersmiddens toekomen, doen voorzien dat de spoorwegarbeiders zich bij de mijnwerkers zullen aansluiten.

Frankrijk.

Een vliegtuig zonder bestuurder.

Te Villacoublay werden proeven genomen met een vliegtuig zonder bestuurder; het toestel wordt bestuurd door Hertzgolven.

«Le Journal» vreest het ergste van deze nieuwigheid nochtans. Zeker als men die automatische vogel in de lucht ziet manoeuvreeren, zal ieder paf staan over deze nieuwe schreede voorwaarts Maar helaas, aan den militairen kant van de zaak zal blijken het grootste niet zo mooi-eel liggen. Prachtig zal dat zijn, als een vloot van duizend vliegtuigen zonder menschen aan boord een stad komt bombardeeren!

Eenigemaats zeker, het betreft een Fransche uitvindingen de vijand zal sidderen in zijn schelters. Maar... telkens wanneer de Fransche geleerden een nieuwe oorlogsmachien uitvinden, zijn de eerste slagen voor ons zelf. Wij hebben immer onze eigen veeren tien gebruiken voor de fabricatie van de pijl, die tegen ons moeten worden afgeschoten!

Het vliegtuig zonder bestuurder verontrust derhalve het blad. Dat mechanism kan niet het minste toevoegen aan de — trouwens al zeer weinige — genuigten van het leven hier beneden, besluit «Le Journal», en men kan zich gemakkelijk het soort Paasheieren voorstellen, dat het ons vandaag of morgen zal bezorgen.

Op den weg van den «vooruitgang» echter moet men, evenals de wandelende Jood, steeds voorwaarts schrijden, zonder nochtans ook maar eenigsmins te weten waar die weg heen leidt. Dit vliegtuig zonder bestuurder, het is als de menschheid zelf: immer ergens een groot ingenieur duende is haar kromme sprongen te besturen, dan is zij met hij macute om te beseffen naar welk doel zij voortvliegt.

Een ultimatum aan Duitschland

Den 5 April werd uit Parijs gesend: «Aangezien Duitschland het besluit genomen heeft geen centiem te betalen van wat het schuldig is, zou de Fransche regeering, van haren kant, het vast besluit genomen hebben, op eenstige wijze te eischen wat haar toekomt. De Duitsche kwade trouw en de wil van het Rijch het Traktaat van Versailles niet uit te voeren is voor niemand, ten minste in Frankrijk, geen geheim meer.

«De Fransche regeering wenscht niets vuriger dan ten volle t'akkoord met de Bondgenooten te blijven, doch de levensnoodwendigheden van het land staan op 't spel, en langer kan er niet meer gedraald worden, zonder de belangen van Frankrijk in gevaar te brengen, dat buiten zijne 1.500,000 dooden, voor honderden miljards puinen heeft, die nog niet heropgebouwd zijn.

«Binnen zeer korten tijd zal het gouvernement dat door M. Briand voorgezeten is, aan de Duitschers eene allerlaatste maning zenden. Deze formaliteit eene zuivere nauwgezetheid ten opzichte van de Bondgenooten, zal den vorm van een ultimatum hebben, en zal geene eenvoudige kanselarijnota zijn. Aan Duitschland zou een zeer kort tijdverloop gegund worden om te antwoorden met eene aanvaarding der uitvoering van al de bepalingen van het Vredestraktaat van Versailles

«In geval van bevestigend antwoord zullen al de voorzorgen genomen worden om, dag voor dag, de uitvoering van de Duitsche verbintenissen te eischen.

«In geval het antwoord ontkennend is, dan zou Frankrijk aan de Bondgenooten vragen wie hun er zich bij Frankrijk zou aansluiten om MET HET GEWELD DER WAPENS de echte en volledige naleving van het Traktaat te bekomen.

«In geval de eendracht tusschen de Bondgenooten geheel blijft dan zullen al de Franschen er zich over verheugen; maar is het anders dan zal de Republiek het goed overwogen besluit nemen van alleen op te treden. En dan zal Frankrijk aan Duitschland laten weten dat, voortaan, Frankrijk zijne voorwaarden zal stellen en onmiddellijk, desnoods alleen, al de waarborgen zal nemen, die noodig zijn voor de spoedige vereffening der rekening van de overwinning.

«Indien Frankrijk er toe besluit alleen handelend op te treden, dan zal het zooveel vrijwilligers soldaten vinden als het maar wil, zoo groot is in Frankrijk, in al de maatschappelijke standen, de wensch om voor goed gedaan te maken met den slechten wil der overwinnenen

DE SENAAT

Dinsdag namiddag, van 2 tot 5 ure, vergaderde de Senaat, onder het voorzitterschap van M. de Favereau, om de bespreking over de TAALWET, tekst van de senatoriele kommissie, voort te zetten.

M. VAN WELTER zal tegen de wet stemmen omdat zij de voorbereiding tot de bestuurlijke scheiding is en de eenheid van het Vaderland bedreigt.

M ANOU zegt dat er in Vlaamsch België meer Fransch dan Vlaamsch gesproken wordt

M. SPEYER zegt dat het eene minderheid is die de meerderheid wil leiden, en het Vlaamsch in Vlaanderen aan tederen wil opdringen.

M. Alfons DUMONT wees op de talrijke inwoners van Vlaanderen die de taalrijheid eischen, het vrij gebruik der Fransche taal, de wereldtaal die België noodig heeft voor zijne internationale betrekkingen.

Er zijn nog 15 sprekers ingeschreven!

Woensdag werd in den Senaat, de bespreking over de Taalwet voortgezet

M. de KERCHOVE D'OUSSELGHEM (kath.) zegde te betreuren dat de Senaat de Taalwet niet stemt, zooals zij door de Kamer goedgekeurd werd, die de taalrechten van de Vlamingen krachtdadig verdedigde.

M VINCK (soc.) zal den tekst der Kommissie stemmen, omdat hij iets voor de Vlamingen doen wil.

Men hoorde vervolgens M. BORDET (lib.) die zegde dat de Taalwet Belgie zal verscheuren.

M. BERNYN (kath.), bestatigde dat geen enkel senator den tekst der Kamer heeft durven verdedigen.

M. DU FOUR (kath.), verdedigde de eischen der Vlamingen.

M WITTEMANS (soc.), oordeelde terecht dat de Senaat goed en verstandig werk zal verrichten met den tekst der Kamer te wijzigen.

KAMER.

Woensdag heeft de Kamer het wetsontwerp op de landpachten in de verwoeste gemeenten besproken en insgelijks de bespreking van het wetsontwerp waarbij de Kamer het nieuwet van 31 October 1919 uitgebreid

Gemengde berichten

In bezet Duitschland

De botsing met de Belgische troepen

Zieher nadere bijsonderheden over de botsing die den 1 April, in de streek van Kaiserslautern tusschen de communisten en de Belgische troepen plaats had.

In den vroegen morgend van 1 April werden te Rhein Preussen, te Hoch Emmerich, te Duisfort en te Neukirchen, vier koolputten door de communisten bezet, die alzoo de hand hebben van den arbeid bele ten.

In de werkhuizen Krupp, te Rheinhausen, den linker Rijnoever, bladden 2,500 werkmannen op de 10.000, die er arbeidden, het werk neergelegd nomen. De militaire overheid deed de Duitsche communisten aanhouden, die ontlasten vuurwapenen hadden.

Tijdens deze aanhoudingen poogden de sportakisten hunne makkers uit de handen der militairen te halen; zij wierpen met steenen naar de Belgische troepen, en lostan sommige volverschoten in hunne richting. Het was dat de Belgen terug schoten. Drie communisten werden gedood en zes en twintig anderen gewond en den gekwetst. Niet een belgisch soldaat werd getraakt.

Uit hoolde dezer gebeurtenissen zijn twee compagnie wielrijders en een bataljoen volk de belgische bezettingstroepen van Mörsstreek komen versterken. De plaats is Belgische gendarmerie is ook versterkt.

Een zeker getal communisten die deel hebben hadden aan de beweging tegen de Duitsche troepen, zijn in het gevang van Rheinhausen opgesloten.

Te Grefath wordt er voortgewerkt, om de bescherming der troepen.

Luitenant-kolonel Olivier, van het 4e regiment jagers te voet, voert het bevel over de troepen te Mors. De rijtuigen en de autojeuten patroeljeeren. Het 2e regiment dragonders is ter plaats aangekomen, om verscheidene koolputten bezet.

Volgens de laatste berichten wordt de toestand algemeen hernomen. De gemoedstoestand over het algemeen, niet onrustwekkend. Sommige hoofden van Duitschers, die wapens gen verklaarden dat zij er zich niet van de Belgen Willen bedienen,

Wie koopt

De «Meteor», het speelyacht van den keizer van Duitschland, is te Barcelona koop gesteld voor rekening van de Duitsche regeering. De instelprijs is 2 miljoen, o waarde dat de kooper behoore tot een o land, opdat de som niet door de Bondgenooten zou kunnen aangeslagen worden.

't Is op de «Meteor» dat Wilhelm II, Meneedige in 1906 de berichte samen had, tijdens dewelke hij czaar Nikolaas van Rusland een akkoord deed teekenen dat nadien op een verzoend met Duitschland.

Een veelbeteekenende verklaring

Uit Washington wordt gesend dat, na een zeer belangrijke bijeenkomst, de leiding der Verenigde Staten aan de pers mededeling in zake de internationale vraagstukken hebben medegedeeld.

De Verenigde Staten zijn de mening toegedaan dat Duitschland zijn moreele aansprakelijkheid en zijn oorlogsschulden erkennen en dan ook betalen moet tot wat de grens van zijn betaalkracht zal zijn.

Het is bespotelijk en onzinnig, het te verspreiden dat wij, na aan de zijde der geallieerden te hebben gestreden, nu Duitschland zouden helpen by zijn poging om zich te onttrekken van zijn verplichtingen tegenover.

Deze mededeeling heeft heel Amerika verbaasgesteld, gaande gemaakt, voor het de eerste maal is, sedert zij aan het

---

47

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(VERVOLG.)

VIERDE DEEL.

Weerwraak van Madelor

I

Twee maanden verliepen voor Maria in eene diepe droefheid welke zij zelfs niet poogde te verbergen voor Jeroom.

Hare gedachte, eindaks zich zelve, volgde het spoor van Madelor alleen overgelaten aan al de wisselvalligheden van het leven Zij had om zoo te spreken een afgrijzen van die afzondering waarin zij den grijsaard gevoelde.

Het kwam haar voor dat hij hoeger moest lijden en koû.

En welke wanhoop in dit vaderhart plotseling aan de teederheid zijner dochter onttrokken! Welke teleurstelling en welke bitterheid aldus zijn leven te eindigen te midden der verlatenheid, ver van het eenigste wezen welk hij liefhad?

Twee maanden verliepen, en elken morgen en elken avond scheen het Maria dat een toeval der Voorzienigheid haar zou doen vernemen wat er van haren vader was geworden.

Zij konzich niet inbeelden dat zij er voor altijd van gescheiden was. Dit scheen haar eene onrechtvaardigheid, en zij hoopte altijd, niettegenstaande de uitzinnigheid dezer hoop, zij wilde deze begoocheling behouden niettegenstaande de onwaarschijnlijkheid welke er lag in besloten.

Zekeren morgen — het was in de eerste dagen van April — bood een onbekende die de kleeding droeg van het uiterlijk had van eenen boer, zich op het pantoof der Gendrière aan

Hij vraagde dat men hem zou binnen leiden bij Mme Gombredel, zeggend dat hij haar gewichtige dingen had bekend te maken en eenen briel te overhandigen.

Men bracht hem bij Maria.

Deze ondervraagde hem onmiddellijk, bevend en onrustig.

Een voorgevoel zegde haar dat deze persoon haar ging spreken van Madelor, van haren vader, dien hij misschien had gezien met wien hij mogelijk had gesproken.

Zij vroeg:

— Wat hebt gij mij te zeggen?

De man gaf uitleggingen.

— Verschoon mij, zegde hij in slecht fransch, met een doorslaanden duitschen tongval, verschoon mij indien ik moeite heb om mij te doen verstaan. Ik ben een duitsch soldaat, door mijn kapitein tot u gezonden met eene zending die, zoo 't schijnt, zeer belangrijk is.

— Welke zending? Welke betrekking kan «ik» hebben met uwen kapitein? Is het wel aan mij dat gij spreken moet? Bedriegt gij u niet en is het mijn echtgenoot niet dien gij verlangt te bezoeken?

— Neen, ik moet u hebben. Gij vraagt mij waarin mijne zending bestaat, ik weet het niet; doch ik oordeel over uw belangrijkheid naar de aanbeveling welk mijn kapitein mij deed Ik kom van ver, van zeer ver. Na den slag van St. Quentin, werd mijn regiment naar Strasburg gezonden, en het is van daar dat mijn kapitein mij deed vertrekken, mij burgerskleeren gevend en mij aanbevelend bij al de duitsche posten welke ik op mijne baan ontmoeten zou, ten einde mij moeilijkheden te sparen en mij niet te doen doorgaan als een deserteur. Op deze wijze heb ik de stad Mézières bereikt. Van daar, ben ik hier gekomen, waar ik gemakkelijk beurt te vin en.

— Spreek, mijnheer.

— Ik ben met geene mondelingsche zending belast, mevrouw: ik moet u eindelijk eenen brief overhandigen.

— Van wien?

— Van den kapitein Fechter.

— Geef mier; zegde Maria, die niet begreep, maar die in de hoogste mate ontsteld was... Geef spoedig hier.

De duitsche soldaat gaf den brief, groette op militaire wijze, draaide op zijne hielen en vertrok.

Zonder te willen uitrusten, hernam hij den weg naar Mézières.

Zijne zending was volbracht.

Maria scheurde den omslag, opende den brief met een zenuwachtig gebaar en las.

Zij bezag onmiddellijk het handteeken.

Het luidde als volgt: Fechter.

Bij de eerste woorden, liet Maria een grooten zucht hooren en zij zakte neer in eenen leunstoel.

De brief werd in het fransch geschreven.

Zie er hier den inhoud van:

«Madame, met u te schrijven vervul ik een droeven plicht en ik gehoorzaam aan den laatsten wil van uw stervenden vader.

«Ik moet u eerst en vooral uitleggen wat er zonderling is in deze bemiddeling van eenen vijand, van een duitschen officier, en ik bid u mij te verschoonen indien ik van mij zelven spreek, daar ik slechts zou moeten denken aan de smart welke mijn brief u veroorzaakt.

«Voor den oorlog, hadden de wisselvalligheden van een leven waarin ik slechts met moeite voortsag, mij het bestuur doen nemen van eene fabriek te Monterme. Een wreed ongeval overkwam mij meen schetsmatigebewerking, is vergingen mij met fosforsulfiet is dokter Madelor, uw vader, mij kam., die mij verzorgde en mijn leven redde. Deze dienst kan slechts worden betaald met eene eeuwige dankbaarheid. Ik leg mijne schuld van erkenis heden met al. Ik zal ze nooit kunnen vereffenen, doch ik bewijs dat ik niet vergeten heb.

«De oorlog verklaard, daar ik Duitscher ben van geboorte, moest ik het regiment der landweer vervoegen waarvan ik deel maak en waarin ik eenen graad bekleed. De veldtocht heeft mij te St. Quentin gebracht, en den avond van den slag, wanneer ik met mijne kompagnie door eene welke ging waar de strijd aardbeving zig was geweest, dan ik de tusschen de dooden en de gekwetsten denen ordening met willen baaren die rond den arm en op zijne kiak het kruis van het veldhospitaal droeg.

«Verwonderd, aangedreven door ik weet niet welk gevoel, deed ik aanhouden en ik naderde.

«Het gelaat uws vaders kwam mij te dikwijls voor mijnen geest zweven dan dat ik niet onmiddellijk dokter Madelor zou hebben herkend, obschoon net zonderling was hem terug te vinden, bij oud en gebroken, op het slagveld van St. Quentin.

«Ik aarzelde niet. Hij was net schijnbaar adem de nog. Ik deed hem naar St. Quentin overbrengen en gaf bevelen opdat men hem met dringende zorgen omringen zou.

«Hij was gekwetst aan de borst door eene bom.

«Na een vluchtig onderzoek, verklaarde de heelmeester dien ik had doen komen dat de wonde doodelijk was. Eenige der Fransche soldaten die terzelfder tijd als wij werden opgenomen en die er wonden zoo gevaarlijk niet waren, verkielen mij alsdan hoe een dokter van een veldhospitaal was kunnen gedood worden.

«Uw vader madame, heeft een dood gezocht, daaraan valt niet te twijfelen.

«Hij heeft zich blootgesteld, zoeiend de slag duurde aan de bommen en de kogels, met eene bewonderenswaardige zelfopoffering, de soldaten verzorgdend die getroffen neervielen aan zijne zijde, totdat den dood hem zelf bezocht en hij meenzaakte op de plaats waar ik hem heb gevonden.

«Uw vader is 's anderdaags terug tot zich zelven gekomen. Hij heeft mij langen tijd aanschouwd en mij gezegd «Zijt gij niet, Fechter?»

«Hij hebkende mij.

«Eenige uren later, dans aan een dochtering middel tot verkwikking, kwamen zijne krachten allengskens terug en hij begon wat te klappen met mij.

«Hij is het, die de dood voelende naderen mij deed beloven u te schrijven om u zijne laatste gedachte, zijne zegening te zenden.

«'s Avonds, ontving ik schriijk een bevel mij naar Strasburg te begeven met mijn regiment. Wanneer ik afscheid van uwen vader wilde nemen, had hij nog slechts eenige minuten te leeven, de zegde mij de heelmeester, en reeds hij mij dit en kondt.

«Ik kon slechts dankbevelingen doen opdat hij begraven Wierde op het kerkhof van St. Quentin, zoodat gij mans den uiterten troost genieten zult zijne grafstede terug te vinden en op zijn graf te bidden.

«Ik is voldoeng hieden, met u te schrijven, de beloite welke ik aan uwen vader heb gedaan.

«Ik heb u zoo spoedig met kunnen schrijven als ik het had gewenscht.

«Ik heb veel hin terpaiet moeten overwinnen alvorens de zekerheid te verstrijgen dat deze regels u zouden toekomen.»

Maria, overvloedige tranen stortend, ging Jeroom vinden en toonde hem dezen brief.

Zij wachtte tot dat hij zijne lezing van geeindigd had.

Wanneer hij gedaan had:

— Ik moet naar St Quentin vertrekken, sprak zij, onmiddellijk. 't is mijn plicht.

Zij begaven zich bij den pruisischen kommandant die de stad bestuurde, naar de mairie, naar de kerk, naar het kerkhof.

Maar niemand kon hun eenige inlichting geven.

In deze dagen van beproeving en angst welke op het verlies van eenen vriend volgen, had geheel de bevolking slechts aan zich zelve gedacht, en weinig kon haar een doode schelen te midden van zoovele andere dooden.

Men beweende al de dooden te samen; doch men jammerde over geen enkel in het bijzonder.

Niemand kende Madelor; niemand had hem gezien noch er hooren van spreken.

De soldaten welke hij had verzorgd, degenen bij wie hij zich had doen dooden, waren te St. Quentin niet meer; alle pogingen bleven vruchteloeste.

Waar is zij?

Men wist het niet.

Was er haar een ongeval overkomen?

Die was niet waarschijnlijk, want men heeft dezelfde terug bekomen geen boeken, en 't was niet mogelijk de Maas was gevallen, die tamelijk hoog buite stroomt.

Niettegenstaande de aanduidingen door kapitein Fechter in den aanschrijf briefs, waren zij genoodzaakt hunne opzoeken te staken.

Maria, onmoedigd, bedroefd, was dom van Jeroom te zeggen, die haar geen de tijd van nieuwe beproevingen ondervinden toebedeeling had ter zijde gestaan de milde der jonge vrouw verdubbelde.

— Laat ons naar de Gendrière terugkeren, mijn vriend. Ik moet hier alle hoop laten.

Dan werd Jeroom door medelijden vervoerd. Veel leed bewogen en hij legde er zich een laatste strijd tegen aan hoop, een moed in de ziel van Maria te doen ontstaan.

— Mogelijk is uw vader niet dood, kloek. Hij is misschien van zijne wonden, en kapitein Fechter, die plotselinge trokken, heeft er niets van gewaten.

Zij schudde bedroefd met het hoofd en te de hand van Jeroom in de hare.

— Gij zijt wel goed, sprak zij. Gij alles.

En haar blik, waarin achter tranen liefdevolle straalde voor haren echtgenoot toonde de jonge man.

II

Zij kwamen terug te Haut-Butté.

Daar stond ben een nieuwe verwachten.

Den dag zelven van hun vertrek Quentin, was de kleine Rosa uit de pijn der Gendrière verdwenen.

Zij had niemand verwittigd, noch Siméonne, voor wie het eene liefde koesterde.

Waar is zij?

Men wist het niet.

Was er haar een ongeval overkomen?

Die was niet waarschijnlijk, want men heeft dezelfde terug bekomen geen boeken, en 't was niet mogelijk de Maas was gevallen, die tamelijk hoog buite stroomt.

Werd